

G. VAKALO

Πενταδιαφάνη 3
αδύνα 903 -

τηλ. 282165

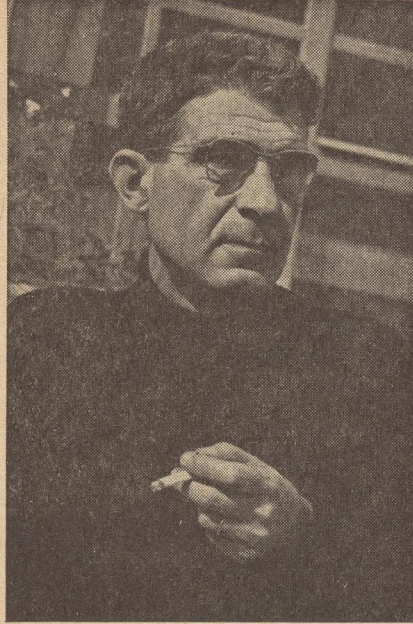

ΚΥΠΡΟΣ

ΧΙΛΤΟΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ, ΜΑΡΤΙΟΣ

ὕπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνευματικοῦ Ὁμίλου Κύπρου

Σπούδασε στην Κωνσταντινούπολη ζωγραφική και ειδικά τεχνική μινιατούρας. Στο Παρίσι στά Ateliers Grande Chaumière, Academie Julien, ζωγραφική, στην Ecole du Louvre, Ecole des Arts Décoratifs διακοσμητική. Στη σκηνογραφία υπήρξε μαθητής του Ladislas Medgyés, και του Dullin στη θεατρική σχολή του. Στο Παρίσι από το 1930-40 μόνιμος σκηνογράφος του πρωτοποριακού θεάτρου «Atelier» του Charles Dullin. Συνεργάστηκε επίσης με τον Jacques Copeau, Compagnie des Quinze στο Globe Theatre του Λονδίνου, Jean-Louis Barrault

κ.λ.π. Κατά τὸ διάστημα αὐτὸ πῆρε μέρος σὲ διεθνεῖς ἐκθέσεις σκηνογραφίας καὶ ζωγραφικῆς σὰν ἐκπρόσωπος τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς.

Πρῶτο βραβεῖο ζωγραφικῆς μὲ θεατρικὸ θέμα στὴν Exposition Carmine τοῦ 1938 μὲ ἐπιτροπὴ Picasso, Desriau κ.λ.π. Διακόσμηση περικτενῶν Marne et Champagne στὴ Διεθνῆ Ἐκθεση Παρισίου 1937. Οἱ μακέττες τῶν σκηνοκῶν του γιὰ τὴν «Εἰρήνη» τοῦ Ἀριστοφάνη ἀγοράστηκαν ἀπὸ τὸ Μουσεῖο Μοντέρνας Τέχνης τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ἀπὸ τὸ 1940 στὴν Ἑλλάδα συνεργάζεται στὸ Κρατικὸ Θέατρο Θεσσαλονίκης, στὴν Ἐθνικὴ Λυρικὴ Σκηνή, στὸ Βασιλικὸ Θέατρο καὶ γενικῶς στὸ ἐλεύθερο θέατρο. Μὲ τὸ Βασιλικὸ Θέατρο καὶ μὲ σκηνοθέτῃ τὸν Ἄλ. Σολομὸ κάνει τίς σκηνογραφίες καὶ τὰ κοστοῦμα τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοφάνη ποὺ παίχτηκαν στὰ Φεστιβάλ Ἐπιδαύρου καὶ Ἡρώδου Ἀττικοῦ. Μακέττες τῆς «Εἰρήνης» ποὺ ἀνέβασε στὴν Ἑλλάδα βρίσκονται στὴ θεατρικὴ συλλογὴ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Χάρβαρτ.

Ὅργανώνει ἕξ ἀτομικὲς ἐκθέσεις ζωγραφικῆς στὴν Ἀθήνα καὶ Θεσσαλονίκη, παίρνει μέρος σὲ ὁμαδικὲς καὶ Πανελληνίους, συμμετέχει σὲ διεθνεῖς ἐκθέσεις Γερμανίας, Γαλλίας, Μεγάλῃς Βρετανίας, Σουηδίας, Αἰγύπτου, Ἰσραὴλ, Κωνσταντινουπόλεως, ὡς μέλος τῆς ἑλληνικῆς ὁμάδος καλλιτεχνῶν.

Ἔργα του βρίσκονται στὴ Γαλλία, στὸ Βέλγιο, στὴν Ἑλβετία, σὲ ἰδιωτικὲς συλλογές, στὴν Ἑλλάδα σὲ ἰδιωτικὲς συλλογές καὶ ἰδρύματα, στὴν Πινακοθήκη Δήμου Ἀθηναίων, Δημοτικὲς Πινακοθήκες Θεσσαλονίκης, Ρόδου, Ἰωαννίνων καὶ στὸ Θεατρικὸ Μουσεῖο, στὴν Ἀμερικὴ σὲ ἰδιωτικὲς συλλογές, στὸ Μουσεῖο Μοντέρνας Τέχνης (μακέττες «Εἰρήνης» Ἀριστοφάνη), στὴ θεατρικὴ συλλογὴ Χάρβαρτ.

Τὸ 1953 τοῦ ἀνενεμήθη τὸ παράσημο τοῦ Ἰππότου τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς.

Τὸ 1957 ἰδρύει μὲ ἄλλους συνεργάτες του τὴν πρώτη στὴν Ἑλλάδα ἐλεύθερη σχολὴ διακοσμητικῆς (Σχολὴ Διακοσμητικῶν Τεχνῶν Βακαλό).

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

Πουλί καὶ Δράκος
Οἱ μελιτζάνες
Τὰ λεμόνια
Ἄφρὸς
Ἐρέτρια Α'
Ἐρέτρια Β'
Δίπτυχα
Ὅπως ρίχνεις πέτρες στὴ θάλασσα
Διπλὸς κήπος
Θαλασσινὴ σπηλιὰ
Ἐρέτρια Γ'
Χρώματα ἡλίου
Πουλί μπλὲ καὶ ἄλλα πουλιὰ
Μορφές ἀπὸ κύματα
Ὁ ταῦρος καὶ ἡ θάλασσα
Πέρασμα μέσα ἀπὸ βράχο
Πουλιὰ ἀπὸ χιόνια
Θαλασσινὸ
Πίσω ἀπὸ τίς σκιές
Θαλασσοπούλια
Ξεραμμένα φύκια
Θαλασσινὴ τοιχογραφία
Ἄγριο ξημέρωμα
Βουλιαγμένος κήπος
Ψάρια - Παγῶνι
Κάτω ἀπὸ τὰ ρηχὰ νερά
Τὸ παράδοξο ζῶο
Φανταστικὸς κήπος
Μορφές γεννιοῦνται στὴν ἀνατολή

30	Μπλε κήπος
31	Πουλιὰ σὰ λουλούδια
32	Σφουγγάρια - Δέντρα
33	Ἐπὶ ὅσα συμβαίνουν στὸ βυθὸ
34	Ἡ νύχτα σηκώνεται μὲ παράξενες μορφές
35	Σὰν ἓνα θαλασσινὸ παγῶνι
36	Θαλασσινές κι ἄλλες μορφές Ἐκουαρέλλες

Χαλιὰ (pieces uniques)

Εἰδικὴ ἐκτέλεση, ἀπὸ ἀκουαρέλλες, στὰ ἐργαστήρια τῆς Βασιλικῆς Προνοίας, μὲ τὴν ἐπίβλεψη τῆς κ. Μ. Morés. Οἱ παραγγελίες χαλιῶν ἀπὸ τὶς ὑπόλοιπες ἐκτιθέμενες ἀκουαρέλλες θὰ ἐκτελεσθοῦν μὲ τὴν ἴδια τεχνική.

Ἄκόμη μιὰ φορά, στὴν ἐξελικτικὴ πορεία τῆς ἐργασίας του, συναντοῦμε τὸν Γιώργο Βακαλό, μὲ τὴν ὄνειρικὴ - ποιητικὴ αἴσθησι τοῦ κόσμου καὶ τοῦ χώρου, νὰ μᾶς δίνει φωτεινὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν γῆινο καὶ τὸν θαλασσινό του βίο.

Τόπος γεωγραφικὸς ἐπιμόνωσ ἐπισημαίνεται ἡ Ἐρέτρια, κυρίως τὸ καλοκαίρι. Διαδοχικὲς εἰκόνες, πότε γῆ, πότε θάλασσα, μορφὲς ἄλλοτε συγκεκριμένες, ἄλλοτε ὑπαινικτικὲς, ὑποβάλλουν πάντα ἓνα αἰνίγμα ὑπαρξῆς. Προσδιορίσιμη εἶναι ἡ κίνησι τῆς εὐαισθησίας ἀνάμεσα στὸ πραγματικὸ καὶ τὸ φανταστικὸ, προσδιορίσιμη εἶναι καὶ ἡ μυθολογία. Ὅπου γῆινος χῶρος, θὰ ἰδοῦμε κήπους, καρπούς, ἄνθη, ζῶα, πουλιὰ καὶ δέντρα. Ὅπου χῶρος ὑδάτινος, θὰ ἰδοῦμε περιεργὰ μικρὰ θαλάσσια τέρατα ἢ τὰ συνηθισμένα ψάρια ἢ κι ἄλλα ψάρια ἀρματωμένα. Δὲ θὰ λείψει ὁ βράχος, τὸ βότσαλο, ἡ σπηλιά, ὁ ἥλιος, τὸ παγῶνι, ὁ δράκος, ἓνα πλῆθος πραγμάτων καὶ τὸ νερό. Γαλάζιο, πράσινο, ἄσπρο, σύμφωνα μὲ τὴν ὥρα τοῦ φωτός, τοῦ χρόνου καὶ τῆς ὄρασις. Καὶ πάντα οἱ φουσκαλίθρες, τὰ δαχτυλίδια τοῦ νεροῦ.

Ὅλες τοῦτες οἱ μορφές, γεννήματα τῆς μνήμης καὶ τοῦ ὁράματος, πάντοτε διάφανες, ἀπαλλαγμένες ἀπ' τὴν τυραννία τοῦ βάρους καὶ τῆς ὕλης, ἔχουνε κάποτε μιὰ βίαιη κίνησι καμπυλωτῆ, ἐγγράφονται σὲ κύκλο νοητό, φερόμενες πρὸς τὸ παιγνίδι, τὸ κυνηγητό, τὴν ἐξαρσι, μονάχες, ἢ σ' ἀντίθεσι μὲ φόρμες ἄλλες, τοῦ ἴδιου χώρου, ποὺ ἐνεδρεῦουν ἢ μόλις τώρα ποὺ γεννήθηκαν.

Ἐπάρχουν παραδεικτὲς ἀλληλουχίες καὶ παραδεικτὲς μεταμορφώσεις, ὅταν ὁ Βακαλό ἐκμεταλλεῖται μὲ κυριαρχία κι ἐπινοητικότητι τὸ τυχαῖο ἢ ἐπιτρέπει στὸν τεχνίτη ἑαυτό του νὰ ἀμφιρέπει μὲ ἀσφάλεια ἀνάμεσα στὸ ἀντικείμενο καὶ τίς πιθανὲς ἄλλες ὄψεις του, τοὺς πιθανοὺς μετασχηματισμοὺς του.

Ἐτσι διὰ τῆς ἐλευθερίας γεννιέται ὁ μῦθος, ἀλλοιῶς μιὰ καθαρὴ ποιητικὴ πραγματικότητι. Ἡ ὀνομασία τῶν πραγμάτων ὑπάρχει, δηλώνεται συχνὰ στὸν πίνακα, ἀλλὰ τὰ πράγματα ταυτόχρονα μποροῦν νὰ χαίρονται ποικίλλες περιπέτειες ἀνάμεσα στίς λέξεις ποὺ τὰ ὀρίζουν ἢ περίπου τὰ προσδιορίζουν.

Πράγματα λοιπόν, ἢ περισσότερο ὑπόμνησι πραγμάτων, ἀντικατοπτρισμοὶ τοῦ ἔσω κόσμου,

μορφώματα τῶν ψυχικῶν κυμάνσεων, γεννήματα τῶν ιδιοτροπιῶν τῆς μνήμης, σύλληψη τῶν πραγμάτων σὲ μιὰ ἀποφασιστικὴ στιγμή τῆς κίνησης καὶ τῆς ἐξέλιξής τους.

Περιοχὴ τῆς μαγείας, μαγεία τῶν ἀπροσδιόριστων ἢ ἐμβόλιμων «εἰδῶν», ὅπου τὸ ψάρι εἶναι ἢ γίνεται πουλί, τὸ πουλί εἶναι ἢ γίνεται ἄνθος, τὸ ἄνθος εἶναι ἢ γίνεται ἀφρὸς ὑδάτινος καὶ δέντρο.

Χρῶμα, κυρίαρχο μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς, εἶναι τὸ ἄσπρο. Κάποτε διάχυτο, ἔτσι ποὺ νᾶναι ἢ φόντο ἢ φῶς ἢ καὶ τὰ δυὸ μαζί. Κάποτε μεταμορφωμένο σὲ ὕλη, μὲ παράλληλες ἐπίμονες γραμμώσεις, ἔχοντας σκοπὸ νὰ κρατηθοῦνε τὰ στοιχεῖα τοῦ πίνακα. Καὶ κάποτε μορφὴ συγκεκριμένη, ζῶο τῆς γῆς, ἀφρὸς νεροῦ, πουλί τοῦ ἀέρα. Ὑπάρχουν ὅμως κι ἄλλα χρώματα, τῆς γῆς, τῆς θάλασσας, τῆς ὥρας καὶ τοῦ συναισθήματος. Τὸ μπλέ, τὸ γκριζο, τὸ γαλάζιο, τὸ καφέ, τὸ κίτρινο, τὸ πράσινο, καμμιά φορὰ τὸ μαῦρο.

Τὸ κάθε χρῶμα, ὅπως καὶ τὸ ἄσπρο, κατὰ καιροὺς εἶναι ταυτόχρονα καὶ χῶρος καὶ μορφὴ. Γεννάει, θὰ λέγαμε καλύτερα, κι ὀρίζει τὴ μορφὴ, προϋπάρχει τῆς μορφῆς, δὲν εἶναι ὅπως παλιότερα μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ χρωματίζει ἓνα δοσμένο σχῆμα. Φαίνονται τώρα καθαρότερα πῶς βγαίνουν οἱ μορφές μέσα ἀπ' τὸ χῶρο-χρῶμα. Καὶ τοῦτο τ' ὀνομάζουμε μαγεία, ἢ ἐδῶ μᾶς διαποτίζει ἢ ποίηση ἢ ἐδῶ βρισκόμαστε στὸ δίχτυ τῶν ὀνείρων.

Ἔτσι πηγαίνοντας, πὶο πέρα μέσα ἀπ' τὴ σχέση χρώματος-μορφῆς, ἢ μιὰ μορφὴ μπορεῖ νὰ γίνει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τόπος γιὰ νὰ γεννηθεῖ μιὰ δεύτερη μορφὴ, ποὺ μὲ τὴ γέννα της ὀρίζει ἢ ἐνδυναμώνει τὴ φορὰ τῆς πρώτης πρὸς τὴν ὀλοκλήρωση ἢ τὴ μεταμόρφωση.

Δίχως γλυκύτητες συναισθηματικὲς ἢ ἐπιμολύνσεις ἀπ' τὴν αἴσθηση, τὰ ὅρια τῶν πραγμάτων μεταξύ τους καταλύονται, ὅπως καταλύεται ἡ σχέση πραγμάτων καὶ χῶρου. Ὅλα γίνονται μυθικά. Ὁ πίνακας εἶναι τώρα μιὰ παλλαπλότητα κι ἀπ' τὸ κυρίαρχο στοιχεῖο, τὸ χρῶμα, πηγάζουν ὅλα τ' ἄλλα, ὁ χῶρος, τὰ σχήματα, ἡ κίνηση, οἱ μορφές, μ' ὅλες τὶς δυνατὲς ἐξαλλοιώσεις καὶ μεταλλαγές τους. Ἀποκαθίσταται ἔτσι μιὰ ἐνότητα, ὅπου πράγματα ἐν κινδύνῳ στεγάζονται μὲ ἀσφάλεια, ἐνῶ ταυτόχρονα χαίρονται τὴν ὑπαμφίβολη, ἀμφιρέπουσα ὑπαρξή τους ἀνάμεσα στὰ χρώματα καὶ τὶς ὀνομασίες.

Τὸ ξαίρουμε, τίποτα δὲν κατορθώνεται ἂν ὁ τεχνίτης δὲν περπατήσει πάνω στὸ τεντωμένο σκοινί, ἂν δὲν τραβήξει τὴν τέχνη του στὸ χεῖλος τοῦ γκρεμοῦ.

Καταλήγοντας, σημειώνω ἐδῶ τὴν εὐεργετικὴ ἐπενέργεια τῆς ποιητικῆς φαντασίας. Τονίζω ἀκόμα τὴν ποιότητα καὶ τὴν καθαρότητα τῶν μέσων, τὴ διαύγεια τῶν προθέσεων, τὴν εὐγένεια τῆς εὐαισθησίας. Ἐπιπλέον τὰ ἀκατάπαυστα εὐρήματα, τὸ παιγνίδισμα τῆς ψυχικῆς διάθεσης, τὸν ἀνάλαφρο κυματισμὸ τοῦ καθαροῦ συναισθήματος, τὴν εὐδαιμονικὴ γαλήνη αὐτῆς τῆς δημιουργίας.

Οἱ πίνακες τοῦ Βακαλὸ ἔρχονται ἀπὸ τὰ βάθη ἑνὸς μυστικοῦ καὶ σιωπηλοῦ κόσμου καὶ μέσα στὸ φωτεινὸ τους μυστήριο, κρατᾶνε πολλὰ ἀπὸ τὴν ὄραση τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Ἴσως ὁ θεατῆς ἀκούσει ἀκόμα τίς μακρινές ἐπικλήσεις μιᾶς ἀθωότητος ποὺ ἐπιμένει καὶ τούτη τὴ φορὰ νὰ μὴ σφαγιαστεῖ.

ΤΑΚΗΣ ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ